advokatnævnet

DATO: 27.02.2023 **Sagsnr.2022-2814**

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har [X] på vegne af [klager] klaget over [indklagede], [by].

Klagens tema:

[X] har på vegne af [klager] klaget over, at [indklagede], der har repræsenteret modparten i en forældreansvarssag, har tilsidesat god advokatskik ved at afholde en børnesamtale med de involverede børn på sit kontor, og ved i retten at have rådgivet modparten om at tale usandt overfor børnene, konfliktoptrappe situationen og udsætte børnene for en særdeles ubehagelig og traumatisk situation.

Datoen for klagen:

Klagen er modtaget i Advokatnævnet den 25. august 2022.

Sagsfremstilling:

[Indklagede] har repræsenteret moren i en sag om forældreansvar.

Familieretshusets traf den 13. juli 2022 afgørelse om, at de to piger skulle have bopæl hos deres far. Moren ønskede ikke at udlevere pigerne til faren, idet det ifølge moren var imod pigernes ønske.

[Indklagede] har oplyst, at moren (hendes klient) mødte op til et møde hos [indklagede] på hendes kontor den 26. juli 2022. Hun medbragte sine to døtre på ca. 12 og 15 år uden aftale, fordi de ifølge [indklagede] ønskede at tale med hende.

[Indklagede] har endvidere oplyst, at hun talte med pigerne uden morens tilstedeværelse og hørte på dem. [Indklagede] har endvidere oplyst, at det kom bag på hende, at de ønskede et møde, fordi hun på intet tidspunkt selv havde givet udtryk for, at hun ønskede at tale med pigerne, men at hun i den konkrete situation fandt, at det kunne være dårligt for pigerne, hvis hun ikke hørte på dem. For at pigerne kunne fortælle, hvad de havde på hjertet uden morens påvirkning, lod hun moren opholde sig udenfor hendes kontor.

Hun orienterede retten og modparten ved meddelelse af 27. juli 2022 på sagsportalen, at hun havde afholdt en samtale med pigerne, ligesom hun anmodede retten om at afholde en børnesamtale med dem. Meddelelsen er ikke fremlagt.

[Indklagede] har oplyst, at hun herefter havde en telefonsamtale med dommeren, som tilkendegav, at der ville blive taget stilling til spørgsmålet om børnesamtale under hovedforhandlingen.

Der blev afholdt hovedforhandling den 3. august 2022 vedrørende udlevering af børnene til faren som bopælsforælder i henhold til Familieretshusets afgørelse af 13. juli 2022. Det fremgår bl.a. af retsbog af 3. august 2022:

"Retten afsagde KENDELSE

Det fremgår af børnekonventionens art. 12 og retsplejelovens § § 456 r, stk. 2, at pigerne skal have mulighed for at give udtryk for deres egne synspunkter, medmindre det er til skade for dem.

Der har været afholdt en børnesamtale i forbindelse med Familieretshusets behandling af

sagen. Indholdet af børnesamtalen fremgår af Familieretshusets afgørelse af 13. juli 2022.

Familieretten finder på den baggrund pigernes perspektiv oplyst i tilstrækkelig grad.

Retten har herved lagt vægt på, at der er tale om en midlertidig afgørelse, hvis

tidsperspektiv er kortere end, hvis der var tale om den endelige afgørelse af

bopælsspørgsmålet.

Det forhold, at [morens] advokat har gennemført en samtale med pigerne efter, at

Familieretshuset har truffet afgørelse, kan ikke føre til andet resultat. THI BESTEMMES:

Der gennemføres ikke børnesamtale med [pigerne].

Retten afsagde KENDELSE

Familieretshuset har truffet afgørelse om, at den midlertidige bopæl for [pigerne] skal

være hos [klager]. Afgørelsen er ikke tillagt opsættende virkning.

Ved afgørelsen har Familieretshuset lagt vægt på, at pigerne inddrages og involveres i forældrenes konflikt, specielt af [moren].

Familieretshuset har endvidere lagt vægt på, at [moren] ikke formår at skærme pigerne fra konflikten. Endelig har Familieretshuset lagt vægt på, at pigerne ved at have bopæl hos deres far kan forblive i vante rammer i det hus, hvor de er vokset op.

På baggrund af det anførte finder familieretten, at det vil være bedst for pigerne, at de udleveres til deres far, jf. retsplejelovens § 456p med henblik på, at de kan skærmes fra konflikten mellem forældrene.

Familieretten har herved også lagt vægt på den risiko for påvirkning fra [moren] og hendes

advokat, der efter sagens videre forløb må antages at være, hvis pigerne ikke udleveres.

Familieretten har også lagt vægt på, at [moren] efter forklaringerne ikke understøtter et

normalt samvær mellem pigerne og [klager].

Familieretten vurderer på den baggrund, at fuldbyrdelse af afgørelsen af 13. juli 2022 om

pigernes barnets bopæl vil kunne ske under hensyn til pigerne og varetage pigernes bedste.

THI BESTEMMES:

[Moren] skal udlevere [pigerne] til [klager].

Retten opfordrede forældrene til med deres advokater at finde en praktisk måde at få pigerne udleveret på, gerne med en kortere tidsfrist, således at det ikke kommer pludseligt for pigerne, at de skal flytte over til deres far.

Retten foreslog, at sagen udsættes på frivillig udlevering, således at der berammes

retsmøde fredag den 5. august 2022 til konstatering af, om udlevering er sket.

Spørgsmålet drøftedes.

[Moren] gav i den forbindelse udtryk for, at hun ikke kan udlevere pigerne til [klager]. Pigerne stoler på hende, og hun vil svigte deres tillid, hvis hun udleverer dem til deres far. Det vil være et tillidsbrud. Pigerne skal have lov at bestemme selv, og de vil ikke over til deres far.

Retten vejledte om tvangsfuldbyrdelsesmidlerne, herunder fastsættelse af tvangsbøde og muligheden for udkørende forretning, evt. med politiets hjælp.

[Moren] gav udtryk for, at hun ikke vil skubbe pigerne ud af lejligheden, hvor de bor nu.

Retten vejledte om, at såfremt Familieretshusets afgørelse skal gennemføres så skånsomt som muligt for pigerne, vil det være nødvendigt, at [moren] loyalt medvirker til udlevering.

[Moren] gjorde gældende, at hun ikke vidste, hvordan hun skulle sige det til pigerne. [Indklagede] anførte, at [moren] skal sige til pigerne, at deres far ønsker, at politiet skal

komme og hente dem, og at det er derfor, de skal udleveres til ham.

Retten foreslog, at retsmødet fortsættes på adressen med henblik på, at [moren] loyalt forklarer pigerne, at de skal bo hos deres far i en periode, mens sagen behandles af myndighederne. Det vil være den mest skånsomme måde at gøre pigerne bekendt med familierettens afgørelse.

[Farens advokat] gjorde gældende, at med de udsagn, [moren] fremsætter, vil der være risiko for, at [moren] fortsætter med at påvirke pigerne, hvis der holdes

retsmøde med deltagelse af [moren] i lejligheden.

[Moren] gav udtryk for, at hun ikke vil begå tillidsbrud. Hun vil lade pigerne bestemme selv. De vil ikke bo hos deres far. Hun kan ikke sige til dem, at de skal bo hos deres far.

Retten foreslog, at [klager] ringer til pigernes mormor, hvor pigerne opholder sig nu, og

at pigerne med deres mormor kommer til stede i retten, så udlevering kan ske her. [Klager] ringede til pigernes mormor, der lagde røret på.

[Farens advokat] nedlagde påstand om, at der foretages en udkørende forretning til

adressen, således at pigerne kan udleveres til deres far.

Retten hævet med henblik på at kontakte en børnesagkyndig, der kan deltage i

udleveringen af pigerne.

Retten kontaktede børnesagkyndig psykolog […] og anmodede hende om at deltage i retsmødet, hvor pigerne udleveres til deres far. Hendes rolle er at sikre, at udleveringen sker under hensyn til pigerne og til varetagelse af pigernes bedste.

Retten sat på ny kl. 13.15 i retslokalet.

Parterne og deres advokater var til stede. Endvidere var børnesagkyndig […] til stede.

Sagen drøftedes på ny.

Retten afsagde KENDELSE

Under hensyn til formålet med, at pigerne skal have bopæl hos deres far, og under hensyn til, at [moren] og hendes advokat så tydeligt – efter familierettens vejledning om tvangsmidlerne og deres skadelige indvirkning på børn - har givet udtryk for, at hun ikke agter at medvirke til en udlevering af pigerne, men agter at fortsætte påvirkning af dem ved for eksempel at give udtryk for, at deres far ønsker, at de afhentes med politiets hjælp, finder retten ikke grundlag for at beslutte, at der skal gennemføres børnesagkyndig rådgivning, jf. retsplejelovens § 456 r, stk. 4, og forældreansvarslovens § 32 a.

Familieretten vurderer på baggrund af de udsagn, [moren] har fremsat, at fuldbyrdelse af afgørelsen om pigerne bopæl skal ske ved anvendelse af umiddelbar magt. Retten har i den forbindelse lagt vægt på, at mindre indgribende midler, som for eksempel fastsættelse af tvangsbøder, ikke vil være tilstrækkelige i denne situation.

[Moren] skal derfor tilbageholdes i rettens lokale med henblik på, at pigerne udleveres til

[klager], jf. retsplejelovens § 456 r, stk. 5."

Ved meddelelse af 3. august 2022 fremkom [indklagede] med sine bemærkninger til retsmødet

samme dag og udbad sig en retsbog.

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

[X] har på vegne af [klager] påstået, at [indklagede] har tilsidesat god advokatskik ved at afholde en børnesamtale med de involverede børn på sit kontor, og ved i retten at have rådgivet modparten om at tale usandt overfor børnene, konfliktoptrappe situationen og udsætte børnene for en særdeles ubehagelig og traumatisk situation.

[X] har til støtte herfor bl.a. gjort gældende, at [indklagede] på trods af, at Familieretshuset allerede havde fortaget de fornødne og saglige børnesamtaler med pigerne, afholdte samtaler med dem på sit eget kontor. Uagtet, at hun mente, at Familieretshusets børnesamtaler ikke var tilstrækkelige, er det helt grotesk, at man som advokat direkte og aktivt afholder en samtale på

eget kontor. Pigerne blev på denne både inddraget endnu mere i en allerede hård og barsk sag, hvilket på ingen måde bidrog positivt til pigernes trivsel og overordnede velvære. Pigerne var i forvejen belastet, og de blev yderligere inddraget og mere belastet heraf, hvorfor der er tale om et psykisk overgreb.

[X] har endvidere gjort gældende, at Familieretshuset har indrettet særlige lokaler med fokus på børnenes behov, ligesom Familieretshuset har mulighed for at stille upartiske og objektive spørgsmål til børnene angående den pågældende sag – hvilket en samtale på et advokatkontor ikke lever op til. [Indklagede] har i modsætning til Familieretshuset haft mulighed for at stille specifikke spørgsmål og på denne måde kunnet manipulere og påvirke pigerne til morens fordel.

[X] har endvidere gjort gældende, at da retten i forbindelse med dom af 3. august 2022, hvor det blev besluttet, at pigerne skulle udleveres til [klager] vejledte om, at moren loyalt skulle medvirke til udlevering, gjorde moren gældende, at hun ikke vidste, hvordan hun skulle sige det til pigerne. Herefter anførte [indklagede]: *"at moren skal sige til pigerne, at deres far ønsker, at politiet skal komme og hente dem, og det er derfor, de skal udleveres til ham"*. [Indklagede] har i denne forbindelse handlet direkte imod dommerens opfordringer samt de advokatetiske regler ved at rådgive moren til at lyve overfor pigerne, konfliktoptrappe situationen samt udsætte pigerne for en særdeles ubehagelig og traumatisk situation.

[X] har endvidere gjort gældende, at dommeren i familieretten var nødsaget til at henstille til, at [indklagede] også blev i retslokalet sammen med sin klient, indtil den udkørende udleveringssag var afsluttet.

[X] har endvidere gjort gældende, at moren kort tid efter udleveringssagen var afsluttet skiftede advokat - netop på baggrund af [indklagede]s rådgivning og adfærd under sagen.

Indklagede:

[Indklagede] har påstået frifindelse og har til støtte herfor bl.a. gjort gældende, at hun på intet

tidspunkt har ønsket at drøfte sagen med de to piger.

[Indklagede] har endvidere anført, at hun i den konkrete situation fandt, at det kunne være dårligt for pigerne, hvis hun ikke hørte på dem. For at pigerne kunne fortælle, hvad de havde på hjertet uden morens påvirkning, lod hun moren opholde sig udenfor sit kontor. Det kunne tværtimod kritiseres og være skadeligt for pigerne, dersom hun havde nægtet at høre på, hvad de ønskede at fortælle hende.

[Indklagede] har endvidere gjort gældende, at pigerne oplyste, at de havde været til samtaler i Familieretshuset, men at referatet af deres samtaler var ufuldstændigt og ukorrekte, og at de i vidt omfang ikke følte sig tilstrækkeligt hørt eller lyttet til i Familieretshuset. Hun har således ikke taget initiativ til at tale med dem. Det var derimod pigerne, der utvetydigt selv ønskede, at hun skulle lytte til dem. Hvis hun ikke hørte på pigerne, kunne hun ikke vurdere, hvad der var godt eller skadeligt for dem. Endvidere orienterede hun omgående retten og modpartens advokat om pigernes fortælling og anmodede i den forbindelse om, at der blev afholdt en børnesamtale.

[Indklagede] har endvidere gjort gældende, at udgangspunktet i dansk ret er, at hun som advokat er underkastet sandhedspligt, og i kraft af denne pligt at sikre transparens i sin optræden. Hun har fuldt ud levet op til disse pligter.

Videre har [indklagede] gjort gældende, at hun ikke har debiteret mødet med pigerne i sin tidsopgørelse, samt at pigerne kunne have givet hende de samme oplysninger telefonisk. I en sådan situation ville hun ikke have handlet i strid med god advokatskik, hvis hun havde hørt på, hvad de fortalte hende. Uden kendskab til, hvad pigerne havde på hjertet, ville det have været uforsvarligt at afvise at høre på dem, og det kunne muligvis også være ensbetydende med, at sagen var utilstrækkelig oplyst til skade for pigerne. Det er således enhver advokats pligt at

sørge for, at sagen bliver tilstrækkelig oplyst. I forbindelse med rettens behandling af sagen er der også pålagt hende en reaktionspligt i tilfælde, hvor der, som her, er en risiko for, at sagen ikke blev korrekt oplyst, hvilket kunne være medvirkende til, at retten kom til at befinde sig i en vildfarelse forårsaget af manglende eller utilstrækkelig sagsoplysning, jf. dommen i U1988/322H, hvoraf informationspligten nærmere fremgår.

Herudover har [indklagede] gjort gældende, at hun som advokat for den ene af forældrene var forpligtet til at lytte til børnene, når de ligefrem selv kontaktede hende uanset om dette skete ved personligt fremmøde eller telefonisk. Hun er ved en gennemgang af nævnspraksis ikke umiddelbart stødt på nogen afgørelse, der forbyder hende som advokat, der repræsenterer den ene af forældrene i en forældremyndigheds-, bopæls- eller samværssag, at lytte til det, som børnene ønsker at fortælle hende. Dette gælder så meget desto mere, når det drejer sig om store børn, som her på henholdsvis ca. 12 og 15 år. Ved ikke at imødekomme børnenes ønske om at tale med hende, ville dette formentlig også være i strid med forældreansvarsloven §§ 1, 5 og 34 og FN-Konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder, artikel 12.

[Indklagede] har endvidere gjort gældende, at hun deltog i at medvirke til, at udlevere pigerne og for at være med til at fremme udleveringen af dem, fandt hun det nødvendigt, ikke mindst for at klargøre situationens alvor, at moren fortalte, at der alternativt var risiko for, at politiet skulle komme og hente pigerne hjemme hos mormoren. Hun ønskede, at pigerne skulle udleveres "blidest" muligt.

Endvidere har [indklagede] gjort gældende, at der i retsbogens referat mangler et afgørende ord:

" mor skal sige til pigerne, "at der er risiko for", at deres far ønsker, at politiet skal komme og hente

dem".

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 5 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med

god advokatskik.

På baggrund af sagens oplysninger finder Advokatnævnet, at [indklagede] ved sin adfærd og sine ytringer under udleveringssagen ikke er gået videre end berettiget i varetagelsen af sin klients interesser. Advokatnævnet har lagt vægt på, at det ikke er godtgjort, at [indklagede] har rådgivet

modparten om at tale usandt over for børnene. Herved har nævnet lagt vægt på den sammenhæng, hvori udtalelsen fremkom, og at udtalelsen ikke har et sådant indhold, at [indklagede] derved har tilsidesat god advokatskik. Endvidere var der tale om forhold, som [klager] havde mulighed for at bestride og imødegå under retmødet.

Derimod finder Advokatnævnet, at [indklagede] er gået videre end berettiget i sin klientvaretagelse ved at afholde en samtale med pigerne på hendes kontor i en konfliktfyldt forældreansvarssag.

Advokatnævnet har lagt vægt på, at [indklagede] burde have afstået fra at afholde en samtale med pigerne, idet hun måtte have indset, at der var risiko for, at pigerne kunne blive påvirket af samtalen, uanset at pigerne selv tog initiativ hertil, og i stedet anmode retten om at afholde en børnesamtale eller vejlede pigerne om deres initiativret efter forældreansvarsloven.

Advokatnævnet finder på den baggrund, at [indklagede] har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, og Advokatnævnet pålægger derfor i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1, [indklagede] en bøde på 10.000 kr.

[Indklagede] kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

Herefter bestemmes:

[Indklagede] pålægges en bøde til statskassen på 10.000 kr.

På nævnets vegne

Ole Høyer